

Eiermelding for driftsåret 2021

Renovasjonselskapet
for Drammensregionen IKS

EIERMELDING FOR 2021

1. BAKGRUNN FOR EIERMELDINGEN

Eiermeldingen er utarbeidet med bakgrunn i selskapsavtalen og eierstrategien.

Eierstrategien ble sist revidert i 2016 og uttrykker de forventningene eierne har med sitt eierskap i RfD. Eierstrategien ble behandlet av kommunestyret i samtlige eierkommuner, og er fortsatt førende for styrets arbeid.

Selskapsstrategi for 2018-21 ble vedtatt av representantskapet 28.5.2018, og er en konkretisering av hva styret og selskapet anser som sitt oppdrag etter eierstrategien.

Gjennom selskapsstrategien er følgende forretningside definert for selskapet:

«RfD skaper ressurser i det sirkulære samfunnet gjennom nytenking, ansvarlighet og brukervennlige løsninger».

Eiermeldingen rapporterer i henhold til gjeldende eierstrategi og selskapsstrategi, og gir informasjon om planlagte endringer i tjenestetilbudet, samt vesentlige endringer i kostnadsnivået for selskapet.

I henhold til selskapsavtalen vil dette dokumentet gi eierne en beskrivelse av:

- måloppnåelse
- planlagte endringer
- kostnadsnivået
- andre forhold

2. MÅLOPPNÅELSE

Selskapsstrategien for 2018-2021 har definert følgende mål for selskapet:

Hovedmål 1:

RfD skal være nytenkende

Hovedmål 2:

RfD skal opptre som en ansvarlig samfunnsaktør

Hovedmål 3:

RfD skal levere brukervennlige løsninger

Nedenfor følger en beskrivelse av hvordan det arbeides med å oppnå de strategiske målene, og hvilke resultater som er oppnådd.

HOVEDMÅL 1: RFD SKAL VÆRE NYTENKENDE

«RfD skal ta i bruk ny teknologi, ny kunnskap og nye muligheter i utviklingen av fremtidsrettede og brukertilpassede løsninger og tjenester. Fordelene ved digitalisering skal realiseres, med fokus på samarbeid og deling. Innbyggernes og kommunenes fremtidige behov skal stå sentralt i alt vi gjør».

- RfD har i strategiperioden innført et nyutviklet digitalt inngangsbevis på gjenvinningsstasjonene som sikrer innbyggerne fri avfallslevering, samtidig som systemet håndterer betaling fra næringsdrivende og innbyggere fra andre kommuner. Denne innovative løsningen gjør at lovens krav om separate regnskap oppfylles, samtidig som ordningen med fri avfallslevering videreføres. For brukere som ikke er komfortable med bruk av smarttelefon og bank-ID tilbys fysiske kort som alternativ.
- Flere digitale løsninger har blitt innført i strategiperioden og har i stor grad modernisert kundedialogen og effektivisert tjenesten. Appen «Min Renovasjon», gir informasjon om hentedager og åpningstider, og innbyggerne kan også abonnere på en tjeneste som sender varsel om hentedag på SMS. Innloggingstjenesten «Min side» gir tilgang til døgnåpne og selvbetjente løsninger på nett. I dialogen med RfDs kundesenter benyttes chat og sosiale medier aktivt, og flere interne prosesser er effektivisert. Det legges alltid vekt på at det skal finnes et papirbasert alternativ for de som ikke er komfortable med digitale løsninger, men etterspørselen blir stadig mindre.
- Ombruk er et viktig virkemiddel til å oppnå avfallsreduksjon og det utvikles stadig nye metoder for å bidra til at gjenstander kan brukes på nytt, og dermed unngå at det blir til avfall. Det er inngått samarbeid med aktører som driver med reparasjon av hi-fi utstyr, gratis utlån av sportsutstyr og gjenbruk av brukte hvitevarer. Dessverre har pandemien satt vesentlige begrensninger på noen av disse aktivitetene i store deler av 2021.
- For å oppnå mål om sirkulær økonomi, vil nye behandlingsformer være nødvendig for å sikre

materialutnyttelse av råvarer som i dag ikke er mulig å gjenvinne. På flere nye anbudskontrakter er det inngått utviklingsavtaler som gir leverandøren mulighet til å forbedre sitt tilbud eller tilby prøveordninger om nye behandlingsmetoder. Dette er blant annet gjort på trevirke der store deler nå utnyttes til sponplater i stedet for energigjenvinning. I perioden 2018-2021 har andelen til materialgjenvinning økt fra 46,9% til 53,6%, grunnet bedre sortering og nye behandlingsformer.

HOVEDMÅL 2: RfD SKAL OPPTRE SOM EN ANSVARLIG SAMFUNNSAKTØR

«RfD skal være en viktig bidragsyter i den sirkulære økonomien. Selskapet skal være en ansvarlig virksomhet der ansatte både i selskapet og hos samarbeidspartnere opptrer etisk. Bærekraft og overordnede samfunns mål skal være retningsgivende for virksomhetens valg. RfD skal ta lokalt ansvar for oppnåelse av internasjonale mål om sirkulær økonomi, herunder materialgjenvinningsmål for husholdningsavfall på 50 % innen 2020, 55 % innen 2025, 60 % innen 2030 og 65 % innen 2035. Dette er i tråd med mål fastsatt i EUs avfallsdirektiv».

- Materialgjenvinningsgraden i 2021 er nå 53,6 %. Målet om 50 % materialgjenvinning innen 2020 ble nådd, og målet om 55 % innen 2025 synes nå realistisk. Dette er et viktig bidrag til oppnåelse av lokale, nasjonale og internasjonale mål om sirkulær økonomi.
- Ved to anledninger har styret vedtatt å utføre kjerneoppgaver i egenregi fordi forutsetningene for konkurranse ikke har vært til stede. Dette ble gjort for drift av gjenvinningsstasjoner i 2020 og for avfallshenting i Sigdal i 2021. Egenregi har gitt gode resultater og sikrer en kontinuitet som er viktig for både ansatte, eiere og kunder.
- I tråd med selskapsstrategien er det utviklet nye Etiske retningslinjer som er tydeliggjort og godt forankret i hele virksomheten. Spesielt er det satt fokus på bevisstheten rundt korrupsjonsproblematikk og ansvarlige innkjøp. Ved alle anskaffelser legges det stor vekt på miljø og samfunnsansvar. På større kontrakter utføres det systematiske kontraktrevisjoner med ekstern bistand.
- August 2020 åpnet Kilden omlastingsstasjon i Øvre Eiker, som et viktig bidrag til miljøvennlig ressursutnyttelse, renere råvarer og redusert sjenanse for omgivelsene. Omlastingen foregår nå innendørs, og bygget er selvforsynt med energi fra eget solcelleanlegg. Anlegget har kapasitet til å ta imot avfall fra hele RfD-området og har erstattet tre mindre utendørs omlastingsstasjoner.

HOVEDMÅL 3: RfD SKAL LEVERE BRUKERVENNLIGE LØSNINGER

«Selskapets tjenestetilbud skal måles i innbyggernes tilfredshet. Tjenestetilbudet skal kontinuerlig utvikles og forbedres for å møte innbyggernes behov. Gjennom stordriftsfordeler og samarbeid skal innbyggernes økonomiske interesser ivaretas».

- Brukerundersøkelser viser at ordningen med fri avfallslevering av husholdningsavfall på gjenvinningsstasjoner settes stor pris på av innbyggerne. Det har vært lagt stor vekt på å muliggjøre en videreføring av denne ordningen, som er unik for vårt område. Selv om kostnaden til gjenvinningsstasjoner er inkludert i renovasjonsgebyret, er gebyret fortsatt lavere enn landsgjennomsnittet. Dette skyldes stordriftsfordeler og effektiv drift.
- Brukerundersøkelser viser at innbyggerne er svært fornøyde med renovasjonstjenesten. Dette gjelder spesielt gjenvinningsstasjoner, oppsamling hjemme og informasjonen de mottar. På en skala fra 0 til 100 har kundetilfredshet vært 82 på de siste undersøkelsene.
- Alle avvik registreres og følges opp systematisk for at tjenesten stadig skal bli bedre. For 2021 ble det registrert og fulgt opp cirka 3000 avvik, av over 3 millioner beholdertømminger. Dette betyr at 99,9 prosent er utført uten avvik.
- Sorteringsgraden er høy, noe som indikerer at systemene blir forstått og fulgt av innbyggerne. Det er fortsatt en utfordring at mange kaster mat i restavfallet, og dette utgjør den største delen av feilsortering. Målet om å redusere feilsorteringen er dessverre ikke nådd. Det vil bli arbeidet videre med tiltak for å redusere omfang på matsvinn og feilsortering.

RAPPORTERING AV MÅLOPPNÅELSE

RfD deltar i Avfall Norges Benchmark der selskapets resultater sammenliknes med de største aktørene i Norge. Sammenlikningen viser svært høy måloppnåelse på miljøstandard, kundetilfredshet og tjenestestandard. Materialgjenvinningsgraden på 53% er blant de høyeste i landet. På siste side i eiermeldingen vises utviklingen siste fem år på noen konkrete målområder.

3. KOSTNADSNIVÅ

RfD har gjennom flere år kunnet tilby innbyggerne en gunstig gebyrutvikling. Dette skyldes i stor grad stordriftsfordeler og effektiv drift. Konkurransen om offentlige anbud har vært meget høy, og RfD har som en stor bestiller oppnådd gunstige priser på

HUSHOLDNINGSAV FALL 2021 ETTER BEHANDLINGSFORM (OPPGITT I TONN OG PROSENT).

2021	Materialgjenvinning	Energiutnyttelse	Annen behandling	Husholdningsavfall totalt	Prosent
Sortert avfall	42 054	11 164	2 219	55 437	70,7 %
Restavfall	-	22 975	-	22 975	29,3 %
Totalt	42 054	34 139	2 219	78 412	-
Prosent	53,6 %	43,5 %	2,8 %	-	-

innsamling og behandling. Som en stor aktør har RfD hatt mulighet til å utføre tjenester i egenregi i de tilfellene konkurranseutsetting gjennom anbud ikke har fungert etter hensikten. Dette har totalt sett gitt en effektiv utnyttelse av ressurser. Figur 2 viser at utviklingen av renovasjonsgebyrer for perioden 2011-2021 har vært svært positiv for innbyggerne. RfDs renovasjonsgebyrer inkluderer fri bruk av gjenvinningsstasjoner, men er likevel lavere enn landsgjennomsnittet.

Priser for behandling av avfall er på enkelte områder økende, noe som spesielt registreres i nye anbudskontrakter. Samtidig har inntektene økt på avfallstyper med positiv verdi.

Driftskostnadene i 2021 har vært på 243,1 millioner kr, som er 9,3 millioner kr høyere enn budsjettet. Finansresultatet har vært 1,1 millioner kr bedre enn budsjett, og årsresultatet på 4,2 millioner kr er noe lavere enn budsjett.

I forbindelse med overgang til egenregi har en rekke kostnader vært klassifisert annerledes enn før, slik at det som tidligere var klassifisert som varekostnader nå er klassifisert som lønnskostnader, avskrivninger og andre kostnader.

Driftsinntektene for 2021 utgjør 251,0 millioner kr som er 16,0 millioner kr høyere enn budsjettet. Dette skyldes inntreden for Sigdal kommune som ikke var budsjettet og svært høye priser på avsetning av papp og papir.

Det føres separate regnskap for næringsavfall og husholdningsavfall. RfD er skattepliktig for den delen av virksomheten som gjelder næringsavfall. Skattekostnaden for 2021 er på 0,6 millioner kr. Selskapets næringskunder er i all hovedsak organisasjonsenheter i eierkommunene, samt private næringskunder på gjenvinningsstasjonene. Antallet næringskunder på gjenvinningsstasjoner er økende, noe som i stor grad skyldes innføring av inngangsbevis.

RfD har de siste årene benyttet selvkostfondet til en delvis finansiering av renovasjonstjenesten som et ledd i en plan om å bygge ned selvkostfondet. Resultatet for husholdningsdelen av regnskapet viser et overskudd på 2,8 millioner kr i 2021 som tilføres selvkostfondet. Vedtatt økonomiplan legger opp til en tilbakeføring av positivt selvkostfond til abonnentene.

4. PLANLAGTE ENDRINGER

For de kommende år planlegges følgende tiltak og systemendringer:

- I tråd med tidligere vedtatt plan skal alle RfDs gjenvinningsstasjoner oppgraderes til økt kapasitet og funksjonalitet. Disse arbeidene er allerede gjennomført på Mile og Lyngås. Det pågår nå arbeider på Enger gjenvinningsstasjon i Modum og Lindum gjenvinningsstasjon i Drammen. Styret legger stor vekt på kostnadseffektive løsninger, og følger opp økonomien i prosjektene tett.
- Lovpålagt renovasjonsordning for hytter er nå innført i hele RfD-området. Noen få områder gjenstår, men dette har kun praktiske årsaker. Det er innført regler for fritak/unntak og egne gebyrtyper for innlandshytter og små skogshytter.
- Det arbeides løpende med forbedring av innsamlingsordningen, for å imøtekomme både kundeønsker og myndighetskrav. Det arbeides blant annet med å tilby egen beholder for plast og større krav til kvaliteten på innsamlet hageavfall. Dette vil bidra til enda høyere materialgjenvinningsgrad.
- Et lovpålegg om utsortering av plastemballasje og matavfall fra 2023 vil omfatte mange kommuner som ikke har dette i dag. Kommunene i Drammensregionen har hatt slik utsortering i mange år, og lovkravet er allerede oppfylt. Dette kravet gjelder også fritidseiendommer. Det forventes å komme et krav om innsamling av tekstilavfall.
- Styret ønsker å styrke stordriftsfordelene, og mener at en utvidelse av geografisk område vil gi en betydelig merverdi både for eierkommunene og innbyggerne. Styret mener at økt regionalt samarbeid er viktig for måloppnåelsen og vil derfor arbeide for dette.
- Selskapsstrategien for 2018-2021 nærmer seg slutten av sin virkeperiode, og styret er nå i gang med strategiprosessen for neste periode. Som en del av dette strategiarbeidet vil styret evaluere måloppnåelse og gjennomførte tiltak i den overordnede planen «Fremtidens kildesortering» som ble vedtatt i 2012.

5. ANDRE FORHOLD

De to siste årene har i stor grad vært preget av pandemien som rammet landet og resten av verden. Renovasjon er en samfunnskritisk tjeneste som ikke under noen omstendighet skal stoppe opp, og det har vært høyt fokus på å holde kontinuitet i tjenesten. Det har vært nødvendig å tilpasse virksomheten med viktige smitteverntiltak. Selskapets tjenester og økonomi har allikevel ikke blitt vesentlig påvirket av pandemien.

For noen år tilbake var anbudsprisene på innsamling, transport og behandling unormalt lave, grunnet svært høy konkurranse om offentlige oppdrag. Dette medførte at flere leverandører hadde tapsbringende kontrakter og vi opplevde flere konkurser i bransjen. De siste årene har konkurransen vært lavere og prisene vært stigende. I enkelte tilfeller har konkurransen om oppdrag vært så lav at konkurransen har blitt avlyst.

Styret vurderer løpende hvilke tjenester som er egnet for konkurranseutsetting og hvilke tjenester som skal utføres i egenregi. En viktig forutsetning for konkurranseutsetting er at det finnes et velfungerende marked, og at det oppnås en gevinst. På områder der disse forutsetningene ikke er oppfylt vil styret vurdere egenregi eller andre løsninger.

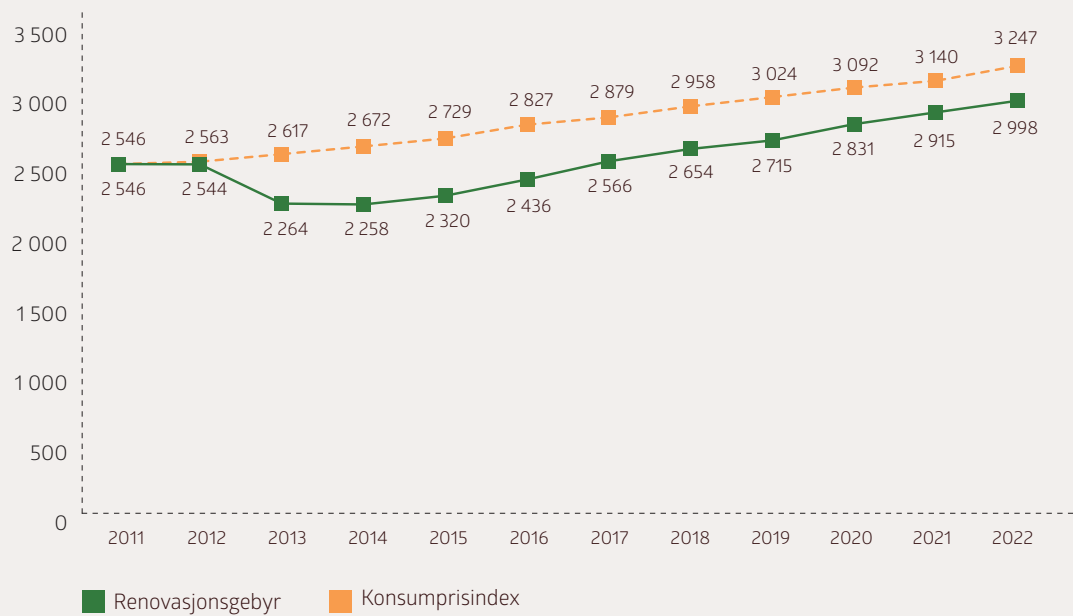
Myndighetene har fra 2022 innført CO₂ avgift på forbrenning av restavfall, som gir høyere kostnader. Ambisjonene om økt materialgjenvinning, gjør det naturlig å stadig arbeide for bedre sortering og nye behandlingsformer.

Styret vil løpende søke å kompensere for økte kostnader, gjennom å optimalisere stordriftsfordeler og oppnå mest mulig rasjonell drift.

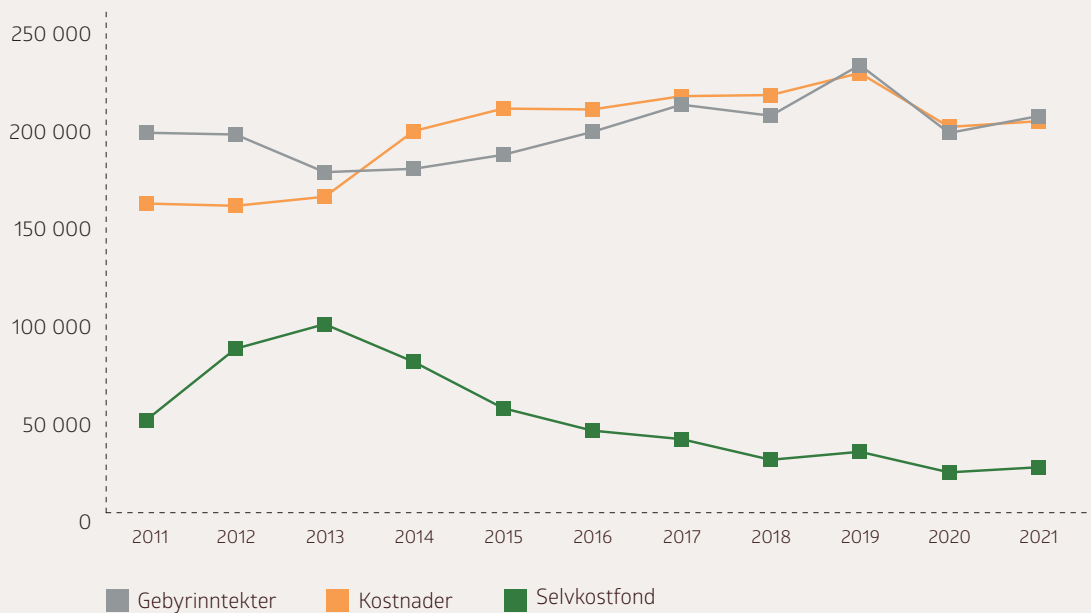
GJENNOMSNTTLIG RENOVASJONSGEBYR EKS. MVA

(Konsumprisindeks oppgitt med 2011 som indeksår)

Standard renovasjonsgebyr i NOK (gjennomsnitt alle RfD-kommuner).

GEBYRINTEKTER, KOSTNADER OG SELVKOSTFOND

Fra 2020 går Hurum, Røyken, Sande ut av RfD samarbeidet. Dette innebærer at både inntekter og kostnader nedskaleres. Fra 2021 går Sigdal kommune inn i RfD samarbeidet og både inntekter og kostnader økes.

6. RESULTATER

Nedenfor står beskrevet noen nøkkeltall som er sentrale for å vise selskapets resultater. Siste fem år er vist for å vise utvikling over tid.

	Siste 5 år	Strategiske mål	Kommentar
Avfallsmengde per innbygger	2017: 521 kg 2018: 510 kg 2019: 504 kg 2020: 503 kg 2021: 480 kg	Avfallsreduksjon er det øverste målet i avfallspolitikken, fordi det er det tiltaket som har størst klimagevinst.	Avfallsmengden per innbygger var 480 kg i 2021. Mengden har vært synkende i flere år, noe som er svært positivt.
Andel restavfall av total	2017: 29,5 % 2018: 29,4 % 2019: 28,5 % 2020: 29,5 % 2021: 29,3 %	Brukerne skal oppleve det så enkelt å sortere at maksimalt 25 % av avfallet blir til restavfall.	Andel restavfall har forandret seg lite de siste årene, og det er fortsatt et godt stykke igjen til målet om 25%.
Klimagevinst CO₂-ekvivalenter pr tonn avfall	2017: 764 kg 2018: 775 kg 2019: 757 kg 2020: 756 kg 2021: 743 kg	Klimanytte av selskapets virksomhet regnes om til CO ₂ -ekvivalenter og gir positiv gevinst.	Utslipp fra transport går ned, men klimanytte per tonn er allikevel redusert. En av årsakene er at pandemien har ført til lavere andel ombruk.
Feilsortert mat i restavfallet	2017: 27,4 % 2018: 27,4 %* 2019: 27,4 %* 2020: 29,5 % 2021: 26,9 %	Det er et mål for planperioden at mengden feilsortert mat i restavfallet skal halveres.	Det er fortsatt mye matavfall som kastes i restavfallet. Andelen er marginalt redusert, men målet om halvering er ikke nådd. * ikke gjennomført måling.
Materialgjenvinningsgrad	2017: 46,9 % 2018: 47,3 % 2019: 48,9 % 2020: 53,0 % 2021: 53,6 %	I tråd med EU-mål skal andel materialgjenvinning være minst 50 % innen 2020, 55 % innen 2025, 60 % innen 2030 og 65 % innen 2035.	Materialgjenvinningsgraden øker for hvert år. Målet om 50 % innen 2020 er nådd, og målet om 55% innen 2025 anses realistisk.
Avvik (avfall ikke hentet)	2017: 0,6 ‰ 2018: 1,3 ‰ 2019: 1,2 ‰ 2020: 0,9 ‰ 2021: 1,2 ‰	Det er et mål at avvik på manglende avfallshenting skal være maksimalt 0,8 promille.	Antall avvik har i flere år vært cirka en promille av antall beholder-tømminger. Dette er lavt, men målet om 0,8 promille er ikke nådd.
Kundetilfredshet	2017: 79 2018: 80 2019: 82 2020: 82 2021: 82*	Det er satt som mål for RfD at kundetilfredsheten skal være 80 eller mer på en skala fra 0 til 100.	Ved de siste målinger hadde RfD en kundetilfredshet på 82, som er svært høyt. Målet om 80 eller mer er dermed oppnådd. * ikke gjennomført måling.
Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr	2017: 2566 kr 2018: 2654 kr 2019: 2715 kr 2020: 2831 kr 2021: 2916 kr	Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr skal ha en rimelig utvikling, og ikke være høyere enn landsgjennomsnittet.	Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr er lavere enn landsgjennomsnittet for Norge som var 3145 kr i 2021.

Renovasjonselskapet
for Drammensregionen IKS